

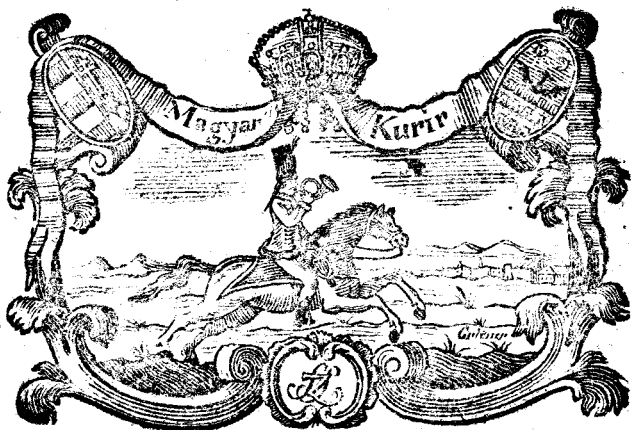

éppen nem lehet nékem tulajdonítani; mert soha ezek leg-kisbbs nevem' all-írását nem mutathatták. Ha kezembenn vólnának minden irások 's idöm bővebb vólna; minden motskokra bővebben felelnék. A' külső ügyes-bajos dolgokat folytató Tanátsot nállunk meg-nevelték, 4 Státus Ministereket és 4 Comissiókat rendelvén: kik mind együtt vilzik már most azt a' hivatalt, mellyet én egyedül 30 esztendő alatt folytattam, és ez után-is folytattam vólna —: de tsupa revoluzios Világban élünk, mellyek minden felé kezdik ki-ütni magokat 's a' t.,,

A' Belgrádi vidékekről azt írják, hogy *Stratimirovits* Ur a' *Carlovitzi* Metropolita, több más nemzetebéli főbb személyekkel együtt olly véggel hivatott legyen a' Feld Marschaltól Staféta által Belgrádba, hogy a' Tsászári és Királyi szolgálatban vólt Görög Vallású szabad akaratú Seregbélieknek jelentené-ki, és tenne vélek egyezést, hogy a' kiknek ezek közzül tettzeni fog, szabadosonn szolgálatot vállalhatnak az Orosz tábornál, vagy pedig ujjanton a' mi táborunknál is. *Stratimirovits* Ur azon fog tehát szorgalmatoskodni, hogy ezen nemzetnek Papjai által, az arra alkalmas izemélyeket, mennél jobb móddal lehet a' katonai szolgálatra ujjanton fel-indithassa.

Két lehetetleneknek tettző hírek: Anglia Pruszfiát, valamint tavaly Svéd Országot fába hagyta. Nem gondol egyébbel tsak Orosz fát és bört vásárolhasson óltsónn. — Második: Pruszszia Austriával fog békéséges kötésre lépni.

Költ Bétsben Juliusnak 5-dikán, 1791.

A' ROMAI CESZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 8. Juliusban 1791.

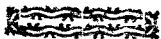
BCU Cluj / *Frantzia Ország.* library Cluj

A' sok egy mással ellenkező Tudósítások köz-
zül fenki sem bátorkodik vala közüllünk az
igazságot meghatározni, hogy vallyon a' titkon Pá-
risból elillantott Frantzia király, és az egész Ki-
rályi Familia el fogattanak vala-é, vagy szerentsé-
sen Austr. Beigiumba érkeztenek legyen. Már most
a' F. Udvari Bési tudósításokból mint meg-határo-
zott igazságot úgy iktatjuk ezen tudósítást Leve-
lünkbe szóról szóra — melly ez :

A' Frantzia Király, hogy mind magát, mind
pedig F. Királyi Familiját az alol a' függés és a'
üzütelen fenyegetődöz veszedelem alol ki szabadit-
hassa, melyben, a' Frantzia Zenebonának első kez-
detétől fogva vala; azt határozá-meg magában,
hogy egész Familiájával edgyütt titkon előbb áljon

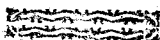
G g g

Pá.

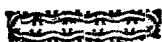
Párisból, és ezen szándékát, a' múlt hónapnak 20-dikán 21-dikre virradolag szerentsésen véghez is vitte. — A' Királynak nagyobbik Ötse, és ennek Felesége, kik a' Párisból lett ki-jövetel után egy különös útat vettek vala magok elejibe, minden akadály nélkül szerentsésen ki-jövének a' Frantzia határokból; de a' Király, a' Királyé, a' Korona Hertzeg, és a' Királyi Hertzeg Kinsalafzony Várrében meg-esmertettek, és erőszakoson vitetének vizfza *Párisba*.

Mi némü következései legyenek ezen történetnek, a' következendő idő fogja meg-mutatni: de hogy la' dolog minden Koronás Fejeknek közön-séges ügye légyen, kételkedésen kívül lenni láttzik. — A' Király, el-indulásakor irásbann hagyta hátra a' maga ki-nyilatkoztatását, melly Jun. 21-dikén a' Nemzeti-gyűlésnek által adattatott, és így következik. — „ A' Király előtt, valameddig tsak a' Nemzeti gyűlésnek eszközlései és a' maga jelenléte által, a' jó rendnek és boldogságnak megszerztetését gondolhatta, semmi tulajdonának fel-áldozása igen drágának nem tezett; még szabadságábeli fogyatkozását is, mellytől 1789-nek Októbertől fogva meg-fosztatva vagyon, nem vitatta: most pedig, midőn mind ezen próbáknak következései nem egyebek, hanem a' Királyi méltóságnak elenyészése, a' tulajdon jusban vólt meg-lértődés, az ember személlének mindenkori veszedelembenn való forgása, 's midőn az Országnek minden részeiben a' törvénytelenég annyira uralkodnék, hogy annak meg-akadályoztatását semmi hatalom által remélni nem lehetne: szükségesnek itéli a' Király, a' fogságának ideje alatt ki-adatott minden *Árták* ellen protestálván, maga tselekedeteinek le-írását a' Frantziáknak szemek elejébe terjeszteni. A' Király ártatlan lelki-i-mérettel 1789-ben Juliusban, a' Párisiak közzé jönni, leg-kisfebbet sem késelemmezett. Ugyan ezen elztendőbenn Októberbenn, tudva lévén előtte az egybenn esküdtek Sergének próbái, hogy a' belső háborura alkalmatofságot ne szolgálfalson,

talson, e' béli félelme, akkori el-távozását nem engedte. Az egészsz világ tudja, melly büntetetlen maradtanak, az akkor véghez vitetett istentelenségek. A' Király engedvén a' Párisi hadi Sereg kivánságának, a' Tüilleri nevü Királyi kertben lévő kastélyba jött egészsz Familiájával edgyütt: semmi sem vala bé-fogadtatására készenn, és annyira vagyon, hogy itt a' Király, más lak házaibann megszokott alkalmatóságaival élhetett volna; hogy tsak annyi nyugodalmas lakásra sem tanála, mellyben minden magát jól bíró embernek módja szokott lenni. Nem gondolván ezen erőszak tételekkel is semmit, jönak állította Párisban való lakása által, a' tartományokat le-tsendesíteni. Még egy fájdalmasabb áldozat vala számára fenn tartatva: tapalztalt hívségü Test-örzőit maga mellől el-botsátani kéntelenítették: kik közzül, midön a' vett parantsolatot, hogy lövést ne tennének, bé-telleyítették volna, ketten meg-ölettenek, ketten pedig sebbe estenek. Az egybe esküdtek Sergének minden mestersege, hívséges *Hitvesemet*, ki jó maga vifeletének mértékét éppen ekkor telleyítette, igen rolszsz tzelra igyekezett ki-tenni: az is nyilván vagyon, hogy a' Király ellen minden némü áll-mesterkedések el-követtettek. A' Királynak örizete a' Frantzia Testörzőkre, és a' Párisi Nemzeti Strásákra bizattaték; mellyeknek parantsolataitól függ a' Párisi Tanáts-szék, és a' mellynek ismét a' fő Hadi Tanáts vagyon alája vet-tetve.

Ez szerint hát a' Király, tulajdon Statussai közt nem egyéb, hanem egy fogoly vala: mert mitsoda nevet lehet annak egyebet ennél adni, ki nem a' magától valóiztatott, hanem az előtte gyanus személyektől vagyon körül vétetve. Nem olyan okból hozom elő ezen környül-állásokat, mintha a' Párisi Testörzőket akarnám vádolni, hanem hogy a' valóságos igazságot nap fényre hozhassam: sőt tartozó engedelmségebben való el-járásokra nézve, ki vallom irántok azt, hogy igazságok vagyon, a' mennyibenn az öszve-esküdtéknek Serge által meg-

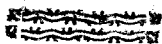

nem tsalattattanak. A' Király a' Közönséges Statusoknak öszve hivattatását el-rendelte, és hogy a' harmadik Rend-béliek kétszer több Repræsentánsokat küldhessenek meg-engedte: az ő munkája a' Statusoknak egyesülése, és a' Jun. 23 dikán véghez ment tulajdon jufokról való le-mondás: de tsak ugyan még is minden szorgalmatofságai meg-tsufoltattanak, és meg nem ismertettek. Emlékezhetni azonn all mesterkedésekről, mellyeket az egybe esküdteknek seregei, annak alkalmatofságával, midön a' Közönséges Statusok magokat Nemzeti-gyűlésnek neveztek, sok tartományokban véghez vittek: emlékezetben vagyon az-is, mi némü mozgások mentenek véghez, hogy az irott Törvényeknek azonn punktumai el-töröltessenek, mellyek szerint, a' Törvényeknek tsak a' Királlyal edgyütt lehetne formáltatniok. A' Nemzeti-gyűlés ki-rekezftette a' Királyt a' Konstitutioból, meg-vonván tőlle azt a' juff, hogy a' Konstitutio béli Törvényeket meg-erősithesse, 's azonbann minden egyéb Törvényeket is, mellyek néki tettzettenek ide számlálván, és a' Királynak ellen mondhatását tsak a' harmadik rend-béli törvény adásra határozván. Ezftendőt által 25 Millió Livrák rendeltettek számára, mellyek meg-kivántató házi költségeire tökéletesen ki-adattanak. Meg-hagyattak ugyan nálla némelly Korona örökségeinek haszon-vételei: de igen szoross-feltételek alatt, és minden régi ősi jószágai el-vétettek. Szorofsan réá vigyáztanak, ne hogy a' Király mellett tétett szolgálatoknak fizetése, a' Status költségei közzé foglaltassanak, miktha a' Királyi szolgálatot a' Status szolgálattjától meg lehetne különböztetni. A' Király minden közönséges dolgoknak igazgatásából ki-szorittatott. Semmi része nintsen egyéb a' törvény adásban, hanem hogy a' Nemzeti-gyűlést kérje, ez vagy más dolgoknak folytatására. A' mi az igazságnak ki-szolgáltatását illeti, ebben egyéb része nintsen, hanem hogy a' Biráktól hozzá küldetett végzéseket ki-adassa 's hogy Királyi Biztosokat nevezzen, kiknek foglalato-
tolsá-

tofságaik tsekélyebbek, mint az előbbi időkben a' Közönséges Prokurátoroké. A' Törvényeknek ujj meg - tartatására való közönséges vigyázás, tisztekre bizattatott. Egy fő, és mindenek felett leg szebb és gyönyörösebb jus vala még hátra, u. m. a' meg-kegyelmezésnek és a' büntetések kisébbitésének jussa: ezt is el-vették a' Királytól: ez már most az esküdtek kezében van, kik a' törvényeknek értelmét akarattjuk szerint tellyefithetik. Ez a' Királyi méltóságot kitsinyitti; a' mellyhez az előtt a' nép, mint a' jóságnak és jó-tételnek közönséges közép pontyához szokott vólt folyamodni. Az Ország részeinek belső igazgatása a' kerekének egybe rakatása által meg-akadályoztatott, melly az egész Makhinának mozgását meg-rogja állítani. A' Ministereknek kötelelsége, egész a' semmiségig el-tsekélyedett.

A' Konstitutio' baráttyainak Serge fokkal hatalmasabb, hogy sem más egyéb munkákat semmivé ne tenne. A' Király a' Konstitutio' fejének nevezte-tett, 's még-is az egész munka a' Nemzeti-gyűlés váloztattjai által vitetett véghez, a' nélkül, hogy én abban részt vettem vólna. Némelly hivataloknak bé töltése a' Királyra bizattatott, 's még-is tett váloztásában ellent mondottanak; melly szerint a' közönséges tisztek Laifromának ujra kellett ki-dolgoztatni, nem tettvén a' váloztattak a' Klubóknak. (Titkos gyűléseknek) Tsak ezeknek tulajdonittathatnak a' Regementeknél véghez vitetett fok támodások: és mihelyest a' katonai seregek tisztyeiket nem tisztelik, ezek azannal nem egyebek, hanem a' Statusnak félelmes ostorai. A' Király örök-ké azzal tartott, hogy a' tiszteknek ugy kellene meg büntettetniek, valamint a' katonáknak: ezek előtt pedig nyitva kellene az útaknak lenni, mellyekenn érdemek szerint elő mozdittatnának. A' mi a' külső ügyes bajos dolgokat illeti, a' Követeknek ki-nevezése, és a' dolgoknak általok való folytatása ugyan a' Királynak engedtetett, de a' hadakozásnak rendelése tölle el-vétetett, noha nem lehetne gyanítani, hogy ő ok nélkül háborút kezdene. A

béke.

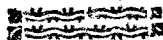

békeség-kötés éppen különböző nemű. A' Király ugyan a' maga népével együtt csak egy egészszvetészen; de mellyik volna ez a' Hatalmanság, ki a' perlekedéseknek folytatásához kívánna kezdeni, midőn a' Nemzeti-gyűlésnek, ennek meg vizsgálához, egyedül volna jussa? Azt, hogy az ilyen dolog titokban való tartást kíván, melly egy szükségesképpen közönségesen tanátskozó feregnél lehetetlen, el-halgtavan, az ilyen perlekedéseknek folytatását csak egy olyan személlvel lehet kívanni, ki minden másoknak közbenn jövése nélkül az egyezést bé végezheti. A' Status-pénzt a' mi illeti, a' Statusoknak még egyben lett hívásokkor meg-esmárte volt azt a' Király, hogy a' Nemzeté volna a' Subsidiumot, segítő pénzt, ígérő jus: melly szerint mindent, a' mi tölle kívántatott, Jun. 23-dikán meg engedett. Fébr. 4-dikén kérte a' Király a' Nemzeti-gyűlést, hogy a' Kásák-dolgával foglalatoskodnék: de ő igen későre fogott ehhez: még máig fints meg-határozva a' jövedelem és a' költség. Csak az olyan számolások vételődtenek elő, mellyek csak fel-tétel alatt eshetnek meg, de ki-is maradhatnak. A' közönséges adó hátra maradt, és a' 1200 Millió Afsignátákból való jövedelem majd egészszven el-költ. Ebben a' részben csak a' személyeknek sükeretlen ki-nevezése bizattatott a' Királyra; ismeri ő ezen dolog folytatásának terhelségét 's ha lehető volna, hogy egy ilyen munka az ő közelebről való vigyázása nélkül folytatódhatnék, egyebet ebben sajnállani nem fogna annál, hogy az adót meg nem kifsebbithette, mellyet oly erősen ohalytott, 's ha az Amérikai had magát elő nem adta volna, bizonyoson véghez-is vitt volna. — A' Király az Ország igazgatásában főnek nevezetett volt: 's még-is a' Nemzeti-gyűlés' végzéseiben semmit el-nem változtathatott. Az hatalmasabb résznek fejei annyira gyanusokká tették a' Király szolgáit, és az hibázók ellen való büntetések ezeket oly nyughatatlanokká tették, hogy e' miatt minden hatalmakat el-vesztenék. — Két okokra nézve hibás kü-

lönösönn ezen uralkodásnak formája, u. m. mivel a' Nemzeti-gyűlés a' néki adott hatalamból kilé-
pik, magát az igaznak ki-szolgáltatásába és a' bel-
ső igazgatásnak módiába elegyítvén: továbbba, mi-
vel a' maga vizsgálódó váloztottjai által, a' leg-
keményebb Despotismust gyakorolja. — A' Kon-
fitutió baráttyainak nevek alatt bizonyos társasá-
gok állottanak-fel, mellyek sokkal veszedelmeseb-
bek az előbbieknél, és a' mellyek a' dolgoknak kö-
zönséges folyamati iránt tanátskozván, mindent fel-
lyül-múló hatalmokat annyira éreztetik, hogy a'
több tettek, ki nem vétetödvén innen a' Nemzeti-
gyűlés-is, semmit egyebet nem mivelnek, hanem
csak a' mit ezek parantsolnak. A' Király lehetet-
lennek itéli lenni egy ilyen uralkodás formájá-
nak fenn maradását: mennél inkább közelit a'
Gyűlés, munkájának végéhez, annál erősebben vez-
tik a' bölt emberek a' magok méltóságokat. Az
ujj rendelések, az helyett, hogy a' sebbekbe Bál-
sam olajat töltenének, a' békételenséget nevelik.
Ezer káromló nappali Levelek és Brosurok, mel-
lyek nem egyebek, hanem a' Kluboknak Ekhoji,
örökösítik a' rendeletlenséget, melly roszfznak a'
Nemzeti-gyűlés semmivel elejét venni nem bátorko-
dik: nem egyéb, hanem egy képzelt és a' véghez
vitelre lehetetlen uralkodásnak módja vagyon mun-
kában.

Frantziák! e' völt-é szándékotok, a' midőn
Repraesentánsaitokat el-küldöttetek? Azt kívántá-
tok-é, hogy a' Kluboknak Despotismusa álljon hel-
lyébe azon Monárkhiának, melly alatt az Ország
14 Századok alatt ily ditső boldogságra lépett va-
la? A' Frantziáknak magok Királyokhoz való sze-
retetek, virtuszaik közzé számláltatik: én annak
meg-illetőbb jeleit tapasztaltam, hogy sem rólla
meg-felejtkezhetném. — (A' többi következik.)

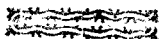
Ezen fellyebb tett irására a' Királynak, a' Nem-
zeti-gyűlés semmit sem tekintvén, csak ezt az edgyet
forgatta szemei előtt, hogy a' Király hite ellen erő-
szakoson akart szököni — ugyan azért marmost

a' Királyt az *Executiva* hatalomtól-is nem tsak megfosztották, hanem a' Ministeriumat, az egész Armadiát, a' Kalsákat, a' költsökat és Petséteket-is tölle el-vették, és már most se Törvény szabó, sem igazság ki-szolgáltató hatalam a' Királynál nem maradt. Rendelést tettek az egész Országban, hogy abból a' Király és a' Királyné többé soha ki ne mehessen. A' Nemzeti-gyűlés mindent a' maga neve alatt minden Király nélkül tselekezik, és elkezdett munkáját tovább folytatja. — Hogy a' Frantzia Szerentsétlen Király 16. *Lajos* mostani történetének historiáját rövideden meg-írjuk, meg-érdeklük azok az 1300 esztendők, mellyek alatt ezen Királyi Familia Koronát visel Frantzia Országban; mert a' leg-régibb familiájú Király e' vala most Európában. — A' múlt hónapnak 21-dikre virradó éttzakáján, a' Király és Királyné Paraszt köntösbe a' Korona Hertzeg pedig paraszt Leány öltözetben mentenek vala ki a' Királyi Udvarból és egész Párisból gyalog, hol a' Kotsi kézzen álván, így indúltanak vala-meg egy Oberster és 500 Húzárokknak óltalmak alatt. — Szerentsésen mennek vala egészzen 26 Posta Státziokat, (egy Státzió 2 óra járás) hol Szent *Monouba* érkeztén, itt a' Király félen való dolgára szálván ki a' Kotsiból, a' Posta-Mester fia, ki az előtt tsak kevés idővel jöven haza Párisból, rá esmere a' Királyra, és Attyának jelentvén, ez azonnal sebes ló-háton nyargala előre *Verennébe*, hol a' Királynak szaladásáról lármát ütven, minden Nemzeti Gárdák és Parasztok fegyvert kapának, és a' Királynak útját el-álván, elfogák. Midőn *Verennében* érkeztenek volna, a' Kerületbéli fő Tiszt azt kérdi a' Királyal lévő Oberstertől: kit kísérne? Ez néki edgyet sem szolván, rá rohonnak; a' midőn mindenek szaladáshoz kezdenek vala. Ezen Oberster *Gange* vala, és erőszakoson kívánnya vala a' Királyt a' Nemzeti Gárdák kezéből ki-menteni; de midőn látná, hogy lehetetlen, piffolyra kapván egy Gárdához löve; de elhibázott lövése után a' szaladásban keresvén menek

dék helyét, egy golyóbbi lövének hátán kerefztül, melyre lováról le-esék, és a' néptől pozdorjára aprították. A' Kerületbéli Kapitány fel-nyitván a' Hintót, az egész útozó Kompániát meg-esmeré. — A' Húzfárok-is látván, hogy az Oberflerek el-esett, magokat a' Nemzeti Gárdához adák, 2 — 3 elszaladtakat kivévén, és visszfa kifizői valának a' Királynak; kinek kifizőji minden Státziokon szapardván, rettentő fegyveres nép megyen vala vele, és (*Kronik 51. Levél*) 6 ágyukkal ugy kifizik vala, hogy a' Pattantysok mindenütt égő kanottzal mennek vala az ágyuk mellett. — Tsak 4 mértföldnyire vala már a' Király a' határ-szélétől a' *Mozsa* vizétől, hol tökéletes szabadságba lépendő vala; mert a' vizen túl 10-ezer fegyveresek valának *Marquis Boville* vezérsége alatt olly szin alatt el-olftva, hogy tsak a' *Gárnizon* fogna változni. *Boville* már az óráját-is tudván a' Király meg-érkezésének, hogy időre meg nem érkezett, gyanítja vala a' meg-esett szereztséllenséget, 's ugyan azért 3 Regementekkel Királya segítségére indula; de midőn a' *Mózsa* vizéhez érkeznek, hát a' hid már el-van szaggatva, és által nem mehetvén, meg-tére, és maga is *Luxemburgha* által szökék. — Sz. *Menehouldt*ól fogva *Chalonfig* 40-ezer fegyveres nép kifizte a' Királyt, kik között 12-ezer Nemzeti Gárdák valának. — Bóldog Isten mi lesz mind ezekből? — A' *Nájdidi Ujság* 28. Juniusban költ Leveleiben azt olvassuk, ki a' maga tudolítását 23 dikban vette Párisból, és szóról szóra ez: „A' Nagy Porta a' maga ellenségeitől körül vétetvén, és a' maga Barát-yitól nem segítettvén, a' Frantzia Nemzeti-gyűlésnél segítséget és frigyet keres. Egy Török Követ váratik minden órán Párisba 's t. — e' nem bolondság!!! el-kerülhetetlen a' vér ontás!!! — A' Párisi népnek fülébe menvén egy Kurir által a' Királynak el-fogattatásának hire, ki-mondhatatlan öröm támoda; a' nép ugrik, énekel és tántzol vala. — — Hertzeg *Orleansz* meg mutotta magát 23 dikban a' Királyikertben, és a' nép maga Királynának kiáltá. — —

Mi-
Miqi-

Minister *Montmorin* őrizet alatt vagyon. — — A' Nemzeti-gyűlés 60 órák alatt meg-szűnés nélkül ült és tanátskozott. Ugy itélnek, hogy a' Király nem Párisba, hanem valamely Várba fog vitetni. — — Mindazok után, valakik tsak a' Király el-szökéséről valamit tudtak, nyomoznak, és ezek ellen irgalmatlan fog lenni a' *Sententia*. — Ez az egy-is nagyon különös, hogy a' Nemzeti gyűlésbe 2 Prufszus *Commissáriusok* váratnak, és alkudoz Frantzia Ország Prufszziával keményen. — Londonban és egész Angliában sajtojják (fogják) a' hajós legényeket — a' külömb külömb féle Kurirok egymásnak adják az ajtót — azonban itt minden titokban vagyon.

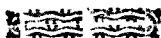
Itt vagynak a' leg-elegyesebb Tudóstársok.

Báró *Brukenthal* Ur ő Exja tegnap előtt Béts-be szerentsésen meg-érkezett. — — Ugy fú a' szellő, hogy a' Török megint nem akar békélni. — A' Sziptovi *Congres* megint tanátshoz fogott. — — Nem hiltzik sokan, hogy békelességünk volna a' Portával, 's tsak alig ha nem igaz hát az, a' mit edgyik Levelünkben a' Görög Kereskedő jövendölt vala, hogy 10 elztendeig sem lészzen a' Portával békelesség. — — A' múlt hón. 15-dikén költ Szeremi Tudositás szerint a' *Károlovitzi Érsek*, a' Belgrádi Kormányozó Fő Vezér *Vallis* Ur hivatására 14-dikben Belgrádba érkezett vala azért, hogy az Ó-hitü Török jobbágyokkal a' szabad hadi szolgálat eránt végeznének. — A' *Skutari Basa* 10-ezered magával Jun. 14-dikén *Vidin* körül táborba szállott, és ugy láttzik, hogy a' Nagy Vezér Táborának balszárnya hegyét fogja formálni. — A' Lengyel Országi Hertzegi Primás a' Királynak Testvérje, ki már sok időtől fogva Londonban mülatozik vala, már jő visszla Lengyel Országba — ennek mind oka van. — Apr. 27-dikén megint 2 nagy, tüzi porral terhelt Anglus hajók érkeztenek Konstantzinápoly alá, mellyek azonnal meg vásároltattanak.

Frantzia Hertzeg *Lámbeac*, ki a' mi F. Udvarunkal atyafiságban vagyon, a' F. R. Tsászári hadi-

di-szolgálatba jött, és a' Belgiumban lévő Tábornál marad Generál-Májori rangban. — A' Tsászár nevet viselő Dragonyos Sereg Horvát Ország felé indúlt, a' mint írják a' Magyar Hazából — és más Seregek is menegetnek lassan lassan. — — — —
Egy Bukorefti Levél szerint, a' múlt hónapnak 15-dikén 8 Batalion gyalogok nem messze Bukorefthez *Sisménél* táborba szállottanak. Ehez jönnek az Erdélyi Seregek is, úgy hogy ezen haditett 18 Batalion gyalogokból és 19 osztály Lovasokból fog állani. — A' Muzka Táborból 40 ezer nép fogta körül egészzen *Brailít*, a' mint iratik; és így minden órán meg-vételéről várhatjuk a' hirt. — A' *Slavoniai* Seregek már mind ki állottanak a' magok helyekre a' *Kordonba*. — *Karlstadt*ből Jun. 27-dikén az iratik, hogy itt minden Seregek és készületek tsatázó lábra állitattak, mivel a' veszedelmes vendégek érkezésétől tartanak. — Belgrádban ugyan azt beszélik némellyek; hogy a' fegyvernyugvás megint 2 hónapig hosszabbítottatott volna-meg, a' közel lévő békelség' reménysége alatt. A' hajdon *Gréfen*, most *Vétsey* Házár Seregének is a' múlt hónapnak 16-dikán indulni kell vala Szirmia felé; de parantsolatot vett a' helyben maradásra. — Ezen hónapnak 9-dikén bé-fog jöni a' F. Udvar *Laxenburgból Bétsbe*.

Voltér' tetemeinek, a' *Szent Genovéa* Templomába való vitele, Jul. 4-dikére határozottatott *Párisban*. E' végre egy különös nemzeti szeker készítetett, 4 régi módi értz kerekre, Egy koporsó formájú, 3 gráditsú tartón álló láda szemléltetik ezen a' szekéren; a' mellybe helyheztetendő vala t. i. a' *Voltér*' aluvó formában; mellé egy öfzve törött lant; fejéhez pedig a' halhatatlanság' képe, melly tsillagos koronával díszesíti azt. A' láda' oldalán, négy szomorú tekintetű, 's fáklyáikat visszásfan tartó őrző Angyalok vagynak ki formálva. A' láda' fedelének 4 szegeletere 4 Maskarák alkalmaztattak. — Az elő számlált képek, mind értzből készültek, 's egy, borostyán, ágakból fontt pántlika formával
öfzve

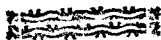
öfzve vagynak foglalva. A' szekérnek két oldalán, arany tsillagokkal ki-varrott ég-szin selyem boríték tsüng le. Négy fehér lovak választattak a' szekér' vonására, melyeknek teritők, nemzeti szinekkel varrattak ki. — Ugy vólt el rendelve, hogy a' menetel' alkalmatosságával egy lassu, de éppen nem szomorúságra indító, hanem eleven érzéseket gerjesztő musika zengjen. A' szekér után, fehér ruhákba öltöztetett örvendező Leányok és Gyermekek között vitéssék ki *Vóltér' Melly-Képe*.

Corfika Szigetének, *Bástia* nevezetű fő Városában, öly szörnyű zendülés származott, a' meg nem esküdt Püspöknek le tételéből, hogy a' Kormány-szék' Tagjainak nagyobb része kéntelenített meg szaladni. Annakutánna gyűlést tartott a' Nép, 's azt végezte, hogy ő ugyan szereztséjének tartja, hogy része lehet *Frantzia Ország*nak, 's kész a' Nemzet Gyűlésének minden vegzéseit bé venni azokon kívül, mellyek a' Papságnak polgári intézetét tárgyazzák.

Florentziából Jun. 11 - dikén; *Romából* pedig Jun. 17-dikén költ tudósítások szerént, igen essős, Izeles, és mod nélkül hideg idők járták vólt a' múlt hónapban, mind a' két meg nevezett Város' környékein. Szörnyű pusztításokat tett, kivált *Róma'* vidékén a' jég-ésső.

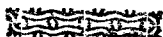
A' *Brabantzai* Rendek' Deputátusait, kik *Bonnba* küldettek vólt, *Kristina* Fő Hertzegnéhez és *Albert* Hertzeghez, midőn visszafelé útaztak vólna *Bonnból*, le-tartóztatták a' *Lüttikhiék* mind addig, mig illendő kezességet nem állítottak éránta, hogy a' revolutzió alatt el-hordott fegyverekért eleget fognak tenni a' *Lüttikhiéknek*.

Olafz Országból azt írják, hogy a' *Genuai*, és *Lukkai* Közönséges Társaságoknak minden ki adható pénzeket fel vette vólna költsön egy nagy Hatalmátság — nem éppen azért, mintha szüksége lett vólna réá; hanem hogy el ne kaphassa azt egy más Hatalmátság, melly az *Auszriai Ház*nak nem leg-zivelsebb Barátja.

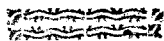
Bozza nevezetű *Olafz* Tudós, negyedfél lábnyi hosszúságú darab tsontot talált *Verona* Városához közel egy hegyben, a' melly tsont tsak fele volt valamely szörnyű nagy állat' tzombjának. Több ilyen törtt 's öszve-zuzott nagy testeknek darabjaik is talátnak ezen hegyben; mellyekből könnyen meg-ítélhetni, azon földindulásnak szörnyű 's rettenetes vóltát, melly eszközlője volt illy nagy romlásoknak. — Említett *Verona* Városánál, egy *Bolze* nevű hegynek 50 lépés hossza vagyon. Ebben az üregben, kövekké váltt külömb külömb féle halaknak nemeik talátnak; még olyanok is, a' melyek tsupán *Braflíánál* teremnek. — Vallyon hogy' kerültek oda?

Az *Austriai* határon a' szározság-is ugyan, de egyéb valami, különösönn, a' ro'sban igen ki tet-tző fogyatkozást okozott az idén, melly felöll következendő olvasásra méltó jegyzésekkel kedveskedhetünk a' gazdaság körül forgolódnak. A' Bács körül való határokbann, (ugyan azt írják *Ingolstadt* környékéről) némelly földeken a' ro's fejeknek tsak fele részében, másutt tsak harmadábann tanáztatik szem: némelly helyenn annyira elégtenek a' ro's földek, hogy mint aratáskor tizta fejérek. Ezenn természeti történetet tulajdoníthattuk a' Májusnak 8-dikán vólt hidegeknek. A' melly helységeben az ilyen virágokban meg-égett és szemzés nélkül meg-ért ro's földeket fel szántották és zabbal vagy árpával bé-vetették, kárt okoztanak és haszontalan fáradságot; bőltebbek vóltanak azok, kik tsak nagy tarlóra meg aratták, vagy meg kaszálták; mivel az ilyenek, még jó aratást remélhetnek. *Svéd-tziában* 1749 ben Jun. 3 dikán a' ro's, midőn éppen virágjában vólna, egy kemény hó-harmat által egyszeriben fejérré vált, és szem nélkül maradt: de tsak ugyan ujra ki tsirázott és ahhoz képest bőv aratást adott. Bizonyos az, hogy ha a' ro's és búza szálak szemzése előtt meg-tsonkíttatnak, gyökerekről ismét ki-tziráznak. Ezenn megjegyzésnek igen jó hasznát lehet venni, nem tsak

az hideg harmat miatt elégett ro'sra, hanem még a' jég-első által szemzése előtt el-veretett gabonára nézve. *Burghausen* tályékán 1781-ben a' ro'sban Májusban már feje ki virágozva lévén, annyira elverte vala a' jég a' határokat, hogy a' gabona szá- lak háromban-is tördelőzve vólnának. Mindenek ki-szántották vetéseiket, ujjat vetvén hejébe. Egy parafzt ki válik a' többek közzül, és honnat vette gondolattyát, honnét nem? le-kaszállya ro's földét jó magólsann, mint egy harmad-rézfnyire a' földenn fellyül; a' ro's ki-tsirázék másodikszor, és olyan aratás leve belölle, a' milyen más közönséges esztendőkkben szokott vólt lenni. Így tseleked- tenek Bétsnek határaiban-is 1785-ben. Le lehet hát az igen kövér gabonát fél-növésébenn-is, hogy meg ne döllyön és léhásodjék, kaszálatni vagy a- rattatni.

Béts 18. July. — Ama Levegő égi rettenetes útozásáról híres *Blanchárd* 38-dik, és még eddig utolsó szerentsés útazása a' múlt Szeredán esék- meg. — *Blanchárd*, kinek Bétsben lett kétszeri szerentsétlen első próbája, a' *Vitriolnak* felettébb fonkojos vólta miatt fel-sült vala, tsak nem egész ötet hirében nevében esmérő *Europa* előtt oly gya- lázatot valla, hogy ha néki ezen 3-dik próbája oly szerentsés nem lefzsz vala, minden eddig nyert be- tsületes hire nélkül mutsokkal kéntelenítettvén a' föld-gyomrába szállani, azt hihette vólna a' követ- kezendő Világ felölle, hogy ő azon 37 szerentsés útjait a' mások tudományja után tselekedte, és így tsak az a' ritka emberi bátorság maradt vólna számára, mely szerint a' fellegek felett járnai bátor- kodott. Már Közönséges Levelekben-is lehet vala olvasnunk, hogy *Blanchárdal* egy *Ex-Jésuita* lett vólna mindenütt, ki ezen levegői útozó mesterséget el-készítette, és *Blanchárdnak* már tsak az útozó bátorság tulajdonittatik vala. Az idegenek ugyan, kik az ő útozásain jelen vóltanak Prágában, Au- gliában, Frantzia Országban 's másútt elége védel- mezik vala a' *Blanchárd* betsületét, de a' Bétsi
Publi.

Publikum mind ezekben - is kételkedvén, valamint az *ökörfzem* madár a' több madarak előtt, ugy búkál vala a' szegény *Blanchárd* Bétsben más emberek előtt, a' rajta esett gyalázat miatt. *Blanchárd* meg-bizonyítá a' múlt Szeredán, hogy néki a' maga mesteriségéhez semmi segítő nem kívántatik. A' *Politzia* Tisztviselői előtt meg-tölté selyem gollyobifját, és 11 és 12 óra között az Udvar, a' véghe-tetlen fokaság előtt fel-emelkedék a' földről, és a' népnek öröm lármája között annyira fel-emelkedék a' Levegőben szemeink előtt egy kezében tartott Zászlóval, még pedig igen szeles időben, míg nem a' felhőkön selymül menvén, az ötet szemmel száj-jal bámulva néző fokoság el-veszté szeme elől. — Rettentetes tekintet! az emberi vakmerőségnek leges leg-nagyobb próbája! egy embert, egy selyem gollyobis végire kötött hajótskába vidám ábrázattal belé ülni, és meg a' felhők között-is zászlójával e-gész jelen való eimével köszöngetni — nem hinném emberi dolognak, ha szemeimmel nem láttam volna. A' jobb szivü és érzékenyebb része a' Bétsi Publikumnak gönyvezett örömeiben, észébe jutván, hogy ez az ember, kit a' maga tudománya és bátorsága a' felhők felett hordoz az üres levegőben olly szerentsésen, nem régiben mely nagy gyalázatra vala ki-tétetve. — Keresztül ment hát *Blanchárd* az Ausfriai fellegeken - is szerentsésen, mely fellegek között mind maga, mind útozó ké-születe meg-is ázott, noha az nap első nem volt, és még az nap, egy néhány mértföldnyi útozása után le-szállott és szerentsésen vizfza érkezett Béts-be. (A' többi környülállásokat ezután.)

Erdélyből ugy értjük, hogy a' marha-dög né-mely helyeken el-kezdődött, és már *Hagymás* és egy néhány más Helységek bé-is tiltattak.

Ladány 20-dik Juny. — *Kedves Kurirom!* — „Nem tudom nevelsék-é vagy tsudálkozzak, a' midőn az el-múlt héti ujjságában olvastam az Ur-nak, hogy egy bizonyos helységbéli Evangelikusok
ellen

ellen processust támofztott az ott lévő Tifztelendő Plébánus Ur azért, hogy azt meg próbálták; valyon az ő harangjaiknak hangjok nem szarándékoskodott é Romába. Nevettem is, tsudálkoztam is, és meg-vallom, hogy ezek a' két indulatok egy aránt ofztotak szivembenn: de tsak hamar meggyöze ezeket az öröm, melly abból szármozott, hogy mi oly meg világosodott időbenn élünk itten, hogy az illyezekről, a' mi szeretetre méltó R. Catholicus Atyánkfiak szót sem téfznek. Nállunk a' Pápiáknek és Reforátusoknak a' harangokbann egyenlő jufok vagyon, és a' harangok a' Catholicusoknak tornyokbann vagyon: mit nem tselekedettek volna tehát, ha a' régi belső hájógnak firhangja borittaná még most is felebaráti szeretettel tsillámló szemeiket, a' midön mi minden szó és ellenkezés nélkül kongattuk Nagy Pénteken is közös harangjainkat? valósággal oly felebaráti szeretetnek lelke lakik mi közöttünk, hogy ha Sz. Dávid közöttünk volna, bizonyoson ezt a' nótát dudolgatná hegedüje mellett: *Imé melly jó és melly nagy gyönyörűség az atyafiak közt az egyenefség, Ha békével együtt laknak. Mert az Ur meg áldja az illyeneket.* A' mint hogy hangzanak is már a' mi gabonával, a' fel-fúvalkodásig ékeskedő hegy áldajaink a' Céres arató Tóth Léányinak víg hagjoktól, és *Bakhus* Uram sem remélhet soha is olyan áldozatot mint most vár, és mondhatom, hogy ha az Isten szőlő termésünket meg-tartya, ujj elztendő tálybann még a' szemetenn vakargáló tyúknak is köszönünk, és földig való complémentomot hajtunk. Adjon Isten jó békelséget 's felebaráti sz. szeretetet.